

ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ АТЕСТАЦІЇ КАНДИДАТІВ У ПАТЕНТНІ ПОВІРЕНІ

Ольга Кулініч,

*доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ID ORCID: 0000-0003-1337-8494*

Стаття присвячена дослідженню організаційних та правових засад проведення атестації кандидатів у патентні повірені в Україні. У статті аналізуються формування та розвиток інституту патентних повірених у розрізі отримання правового статусу патентного повіреного та наводиться періодизація етапів розвитку процедури атестації. Досліджується організаційно-технічний механізм проведення атестаційної процедури. Визначаються адміністративні бар'єри, зміни у законодавстві про атестацію, що призвели до призупинення процедури атестації кандидатів у патентні повірені.

Ключові слова: інтелектуальна власність, атестація, представництво, правовий статус, патентні повірені

У 2022 році минає п'ять років, як кандидати в представники у справах інтелектуальної власності очікують на оголошення дати та часу атестації. Таке своєрідне «блокування» можливості отримання правового статусу патентного повіреного ІР-спільнота сприймає з гумором, звертаючись до Національного органу інтелектуальної власності з проханнями провести атестацію у незвичний спосіб: шляхом подання на реєстрацію торговельної марки «Проведіть вже ту атестацію в патентні повірені. З Новим Роком!» (заявка на торговельну марку № m202200001). І звичайно, не згасає спір про те, що ж відбудеться швидше: реєстрація торговельної марки

чи власне атестація кандидатів? А дискусія про те, що ж краще: конкуренція чи штучно створена монополія Мінекономіки України внаслідок невиконання відповідних повноважень, отримує додаткове обговорення та аргументацію прихильників і противників блокування атестаційної процедури. Питання проведення атестації у патентні повірені набуває особливої уваги у ІР-середовищі,

Микола Потоцький,

*доктор юридичних наук, адвокат, патентний повірений, член Національної асоціації патентних повірених України, м. Київ, Україна
ID ORCID: 0000-0002-1555-2786*

ПОГЛЯД НАУКОВЦЯ

унаслідок чого все актуальнішим стає визначення адміністративних бар'єрів та перепон, що унеможливають проведення атестаційної процедури.

У науці права інтелектуальної власності досить багато досліджень присвячено правовому статусу патентних повірених та особливостям здійснення ними повноважень як в Україні, так і за її межами. Серед відомих науковців, що торкалися цих питань, слід виділити, зокрема, таких вчених як П. А. Боровик, Ю. Л. Бошицький, О. П. Орлюк, Г. З. Огнев'юк, О. О. Тверезенко, О. І. Харитонова, О. Ш. Чомахашвілі, П. М. Цибульов, Н. Є. Яркіна. Незважаючи на численні теоретичні дослідження, на практиці залишається невирішеним питання про визначення та подолання чинників, що перешкоджають проведенню атестаційної процедури в Україні.

Метою цієї статті є дослідження правових та організаційних засад проведення атестаційної процедури для кандидатів у патентні повірені, історичного ракурсу розвитку атестаційної процедури та чинників, що наразі зумовлюють блокування проведення атестації кандидатів.

Залишаючи поза увагою визначення особи, яка виконує функції представника у сфері інтелектуальної власності, що були неодноразово предметом наукових досліджень [1; 2; 3], висвітлення окремих аспектів здійснення ними своїх функцій [4; 5], а також історію формування інституту представників у сфері інтелектуальної власності в зарубіжних країнах, у межах цієї статті становить інтерес дослідження саме адміністративної процедури отримання такого статусу в Україні з часів набуття нею незалежності.

Для визначення чинників, що наразі блокують проведення атестаційної процедури, доцільно звернутися до історичних аспектів розвитку атестаційної процедури та скласти «road-map» атестаційної процедури в Україні 1994–2022 років

: від успішного старту до «антимоменту, антипотоку та антиресурсу». На наш погляд, з урахуванням динаміки змін в організаційних та правових засадах атестаційної процедури, видається можливим умовно виділити такі етапи динамічного розвитку процедури атестації кандидатів у патентні повірені.

1 етап (1994–1996 рр.) — формування правових засад для атестації представників у патентні повірені. Цей етап характеризується прийняттям перших нормативно-правових актів, що визначають статус патентного повіреного та процедуру набуття такого статусу. Фактично були проведені перші атестації, що дало змогу створити засади для формування професійної спільноти патентних повірених.

Для незалежної України 1994 рік став роком упровадження перших нормативно-правових актів, які стали підґрунтям для формування такої частини ІР-спільноти як представники у сфері інтелектуальної власності (патентні повірені). Державне патентне відомство¹ на той час визначило певні стандарти кваліфікації для набуття охочими правового статусу патентного повіреного та порядок його присвоєння [6; 7].

Повноваженням здійснення атестації відповідно до Положення про комісію Державного департаменту інтелектуальної власності по атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затверджене наказом Державного патентного відомства України від 30 серпня 1994 року № 95 (далі — Положення) були наділені: з 1994 року по 2001 рік — Держпатент (пункт 21 Положення); з 2001 року до 2017 року — Державний департамент інтелектуальної власності (пункт 18, редакція Положення від 09.08.2001 року); з 2017 року понині — Мінекономрозвитку (з 2019 Мінекономіки України) (пункт 18 у редакції постанови від 22.12.2017 року).

¹ Назви відомств зазначені відповідно до назв, які існували на час дії нормативно-правового акта.

Перший запис про атестацію представника було внесено у листопаді 1994 року², а останній — 16 січня 2017 року за результатами атестації, проведеної ще у 2016 році.

Саме ці ключові події з реформування державної системи охорони суттєво вплинули на подальшу періодизацію етапів розвитку інституту патентних повірених в Україні.

2 етап (1996–2016 рр.) — розвиток професійної спільноти патентних повірених. Цей етап характеризується активізацією охочих доєднатися до професійної спільноти, зростанням кількості осіб, які успішно пройшли складання екзаменів та отримали такий бажаний статус. Окрім цього, саме в цей період була заснована Всеукраїнська асоціація представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) [8], яка сприяла розвитку інституту патентних повірених в Україні.

На цьому етапі розвитку інституту патентних повірених у ракурсі забезпечення атестаційної процедури було сформовано нормативно-правову базу, яку вдосконалювали відповідно до викликів того часу. Організаційно механізм атестації функціонував безперешкодно, що виявляється у стабільній періодичності внесення відомостей до реєстру патентних повірених.

З моменту започаткування атестаційної процедури звичним було складання іспиту і досить тривалий час — з 2006 року до 2017 року кваліфікаційні екзамени складали у вищому навчальному закладі, визначеному Державною службою інтелектуальної власності України, який мав ліцензію на право провадження освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою та підвищенням кваліфікації спеціалістів за спеціальністю «Інтелектуальна власність», і відповідну матеріально-технічну базу для проведення таких кваліфікацій-

них екзаменів (згідно з пунктом 9 наказу Міністерства освіти і науки України «Щодо питань атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених)» від 25 липня 2006 року № 556) [9]. На виконання Положення і відповідно до цього Порядку затверджено «Положення про Атестаційну комісію Держдепартаменту» [10] та прийнято «Порядок складання кваліфікаційних екзаменів кандидатами у представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені)» [11]. До кінця 2016 року на базі одного з Київських вишів успішно функціонували курси підготовки кандидатів у патентні повірені та проводилася атестація, проте з 2017 року цей механізм перестав функціонувати.

3 етап (2017–2022 рр.) — блокування доступу до отримання статусу патентного повіреного.

В історії атестації та формування потужної спільноти патентних повірених саме дата 11 травня 2017 року є знаковою, адже постановою № 320 Уряд передав Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України функції з реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності, які до цього здійснювала Державна служба інтелектуальної власності, підпорядкована Міністерству освіти та науки України, а також втратило чинність Положення про Державну службу інтелектуальної власності.

У структурі Мінекономрозвитку України був створений департамент інтелектуальної власності, до якого перейшли функції колишньої Державної служби інтелектуальної власності [12]. І саме таке рішення в процесі реформування державної системи інтелектуальної власності фактично було початком блокування атестаційної процедури для всіх охочих фахівців набути статусу представника у сфері інтелектуальної власності.

² Відомості з Державного реєстру представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених). Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності». URL: https://sis.ukrpatent.org/uk/services/patent_attorneys/.

ПОГЛЯД НАУКОВЦЯ

Отже, що було перешкодою для проведення атестації? З 2017 року, з моменту передавання функції атестації департаменту інтелектуальної власності Мінекономрозвитку України, відповідний заклад освіти не було визначено і фактично проведення атестації було призупинено.

В умовах такого заморожування атестаційної процедури було прийнято рішення про вдосконалення фактично вмираючої процедури атестації, що призвело, на жаль, до унеможливлення її реанімації. У процесі вдосконалення атестаційної процедури у 2019 році було оновлено процедуру атестації та розроблено і затверджено наказ Мінекономрозвитку.

Україні від 19 липня 2019 року № 1241 «Про затвердження положень з питань атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) та ведення державного реєстру представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених)» [13]. Новий порядок передбачав проведення іспиту, який складається з трьох етапів: проведення тестування, розв'язання ситуаційних завдань та проведення співбесіди.

Важливим є те, що проведення атестаційної процедури відбувається не за участі закладу освіти, а відповідно до пункту 27 Положення про атестацію, організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності атестаційної комісії (далі — Положення про атестацію) здійснюється департаментом інтелектуальної власності Мінекономрозвитку України та/або за рішенням цього міністерства, визначеним (ою) підприємством, установою чи організацією, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності.

Положення про атестацію від 2019 року повинно було реанімувати процедуру атестації, проте в організаційно-технічному ракурсі вона була ускладнена, що частково й сприяло бар'єризації процедури атестації кандидатів у патентні повірені. Мінекономіки

України фактично повинно було покласти на підпорядковане йому підприємство нову функцію, притаманну зазвичай закладу освіти — розроблення та складання тестових запитань і проведення етапу іспиту у вигляді тестування із застосуванням відповідного програмного забезпечення.

Існують також інші чинники, що унеможливають запуск процедури атестації кандидатів у патентні повірені.

Організаційно-технічний механізм проведення атестаційної процедури відповідно до Положення 2019 року є доволі простим, отож можна виділити кілька ключових етапів:

1. Затвердження Мінекономіки України складу Атестаційної комісії з атестації представників у справах інтелектуальної власності, складу Апеляційної комісії щодо оскарження атестації представників у справах інтелектуальної власності.
2. Розроблення та затвердження питань для тестування, ситуаційних завдань Атестаційною комісією.
3. Організаційно-технічне забезпечення програмним забезпеченням для тестування, комп'ютерною технікою, приміщенням для проведення атестаційної процедури.
4. Оприлюднення інформації про дату, час, місце проведення першого етапу екзамену — тестування, другого етапу екзамену — розв'язання ситуаційних завдань, третього етапу — співбесіди.
5. Прийом документів на відповідність кандидатів встановленим вимогам та допуск їх до екзамену.
6. Проведення відповідних етапів екзаменів та визначення їх результатів.
7. Оприлюднення результатів складання кваліфікаційного екзамену та внесення відповідної інформації про осіб, які успішно склали екзамен, до реєстру представників у справах інтелектуальної власності.

Аналіз ключових етапів атестаційної процедури дає змогу зробити висновок, що за ці п'ять років фактично Мінеконо-

міки України не зробило навіть перший кроку до проведення атестаційної процедури, зокрема, не затвердило перелік осіб у складі Атестаційної та Апеляційної комісій, на яких покладали б виконання відповідних повноважень.

Незважаючи навіть на дворічний «застій» та спробу реанімувати атестаційну процедуру, відповідного наказу спільнота за 5 років так і не побачила. Законом України № 703-IX від 16 червня 2020 року [14] серед іншого до владних повноважень, делегованих Національному органу інтелектуальної власності, належить «здійснення підготовки, атестації та реєстрації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених)». Однак усі зусилля НОІВ можуть виявитися абсолютно марними з урахуванням ситуації, що склалася на рівні Мінекономіки України, та відсутності ініціативи департаменту розвитку сфери інтелектуальної власності та інноваційної політики Мінекономіки України щодо вирішення зазначеного питання.

У цей кризовий період для розвитку інституту патентних повірених у 2021 році була заснована друга організація — Національна асоціація патентних повірених [15], яка об'єднала атестованих представників сфери, кандидатів у патентні повірені та небайдужих представників ІР-спільноти з метою активізації роботи у сфері надання пропозицій та вдосконалення правових засад регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності.

Наразі в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну виклик, що мав першочергове значення та поставав перед державною системою правової охорони інтелектуальної власності — проведення атестації — звичайно, набув другорядного значення. Видається малоімовірним те, що представники державної системи можуть визнати недоліки нинішньої процедури, які ускладнюють процедуру відповідної реєстрації, і прийняти рішення стосовно вдосконалення процедури.

Державні бюрократичні бар'єри, що перешкоджають уже протягом п'яти років затвердженню складу Атестаційної та Апеляційної комісій, пересічним громадянам невідомі. Саме тому небайдужі кандидати у патентні повірені періодично звертаються до Мінекономіки України з відповідним запитом, однак лише отримують відповіді про перебування проекту наказу про затвердження складу Апеляційної комісії на стадії погодження [16; 17]. Навіть не намагаючись дізнатися державної таємниці, пов'язаної з цим питанням, для ІР-спільноти насправді найважливішим є результат: проведення довгоочікуваної атестації.

Час летить невпинно і реформування законодавства у сфері інтелектуальної власності з 2016 року в частині вдосконалення атестаційної процедури, на жаль, довело свою нежиттєздатність. Певні бар'єрні перепони ускладнили процес забезпечення атестації у патентні повірені та унеможливили виконання уповноваженими державними інституціями обов'язку з проведення відповідної атестації. В умовах, що склалися, безумовно, значні зусилля варто спрямувати на розблокування атестаційної процедури.

В Україні, як і в деяких країнах світу, упроваджена модель атестації кандидатів у патентні повірені, що відбувається **під повним контролем державного сектору**. У такій моделі забезпечення проведення атестації — це зона абсолютної відповідальності національного патентного відомства. Екзаменаційна комісія під контролем патентного відомства функціонує у багатьох країнах, зокрема Німеччині [18], Австрії [19], Бельгії [20].

Проте, окрім представленої моделі, звернення до досвіду провідних країн світу дає змогу виявити інші альтернативні шляхи атестації патентних повірених. Інша модель — проведення атестації в умовах функціонування «саморегульованої системи» — функціонує завдяки **самоуправлінню організацій па-**

ПОГЛЯД НАУКОВЦЯ

тентних повірених. За такої моделі забезпечення проведення атестації, переатестації та підвищення кваліфікації патентних повірених — це зона виключної відповідальності національних професійних об'єднань патентних повірених. До прикладу, така модель запроваджена в Естонії [21]. У Швеції взагалі відповідна саморегульвна організація може звільнити особу від проходження іспиту [22]. У рамках такої моделі патентні повірені у своїй системі самоорганізації проводять переатестацію, підвищення кваліфікації, вирішують питання щодо наслідків за порушення патентним повіреним норм етики тощо.

Чи можливо запровадити таку систему в Україні? Напевно, ініціатива повинна йти від організацій патентних повірених — представників сфери. Окрім цього, процедура атестації повинна бути прозорою та, звичайно, життєздатною. І навіть у разі зміни моделі атестації та обрання саморегульвної моделі атестації також знадобиться час для налагодження і відпрацювання атестаційної процедури приватним сектором.

Безумовно, кожна країна обирає модель атестації, яка буде ефективно функціонувати з урахуванням конкретних запитів, умов та особливостей функціонування ІР-середовища. У кожній із зазначених моделей є свої переваги та вади. Звичайно, якщо запроваджувати зміни, реформувати існуючу модель атестації кандидатів у патентні повірені, необхідно ґрунтовно проаналізувати альтернативні шляхи, прийнятні для України, і запропонувати

впровадження механізму атестації, який буде успішно працювати.

Досвід тієї чи іншої країни абсолютно копіювати та впроваджувати в Україні немає сенсу, лише з урахуванням відмінностей у системі охорони інтелектуальної власності, інтелектуального потенціалу громадян кожної країни, показників залучення інвестицій та державної підтримки інноваційного розвитку кожної країни, її «індивідуального менталітету» та інших особливостей, що впливають на ефективність дії окремих положень законодавства, зокрема атестації патентних повірених.

Чого очікувати кандидатам у патентні повірені у 2022 році? Чи відбудуться зміни в державній системі охорони інтелектуальної власності, які мотивують проведення процедури атестації кандидатів у патентні повірені? Чи наступить 4 етап — відновлення атестаційної процедури та забезпечення доступу до професії кандидатів у патентні повірені? Відповідь, звичайно, дізнаємося вже незабаром. Варто сподіватися, що в епоху активних євроінтеграційних процесів, оновлення екосистеми інтелектуальної власності, подолання кризових моментів у її функціонуванні представникам Мінекономіки України вдасться адаптувати процедуру атестації до реалій, викликів, запитів сьогодення та запровадити нарешті ефективний, прозорий, цивілізований, професійний механізм проведення атестації кандидатів у патентні повірені. ●

Список використаних джерел / List of references

1. Огнев'юк Г. З. Представник у справах інтелектуальної власності (патентний повірений) як суб'єкт цивільно-правових відносин: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03, Київ, 2010. 19 с.
2. Чомахашвілі О. Правовий статус патентного повіреного. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск ¾ (35/36). 2017. С. 138–141.
3. Варакута Л. В. Патентний повірений — представник у справах інтелектуальної власності. SCIENTIFIC COLLECTION «INTERCONF». 2020. № 2 (35) С. 317–319 та ін.

4. Огнев'юк Г. Правові форми діяльності представників у справах інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2008. № 6. С. 53–59.
5. Сопова К. Висновки експертів, патентних повірених та інших фахівців у справах щодо прав на торговельні марки. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 1. С. 50–58.
6. Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1994 року № 545. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-94-%D0%BF#Text>.
7. Положення про комісію Державного департаменту інтелектуальної власності по атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затверджене наказом Державного патентного відомства України від 30 серпня 1994 року № 95. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0222-94#Text> (наказ втратив чинність).
8. Статут Всеукраїнської асоціації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених). Інтелектуальна власність в Україні. URL: https://intelvlas.com.ua/wp-content/uploads/statut_vapp.pdf.
9. Щодо питань атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) : наказ Міністерства освіти і науки України від 25.07.2006 року № 556. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1021-06#Text> (втратив чинність).
10. Положення про Атестаційну комісію Держдепартаменту : затверджено наказом Держдепартаменту від 08.09.2006 р. № 101. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0101585-06#Text>.
11. Порядок складання кваліфікаційних екзаменів кандидатами у представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені) : затверджено Рішенням атестаційної комісії Державного департаменту інтелектуальної власності від 08.09.2006 р., протокол № 1. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001585-06#Text>.
12. Державна служба інтелектуальної власності України. Вікіпедія. URL: [wikipedia.org/wiki/Державна_служба_інтелектуальної_власності_України#cite_note-5](https://uk.wikipedia.org/wiki/Державна_служба_інтелектуальної_власності_України#cite_note-5).
13. Про затвердження положень з питань атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) та ведення державного реєстру представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) : наказ Мінекономіки України від 19.07.2019 р. № 1241. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-19#Text>.
14. Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності : Закон України від 16 червня 2020 року № 703-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703-20#Text>.
15. Національна асоціація патентних повірених України. Національна асоціація патентних повірених. URL: <https://www.napa.org.ua/>.
16. Лист Мінекономіки України щодо розгляду запиту на отримання публічної інформації № 2311-06/3860-09 від 26.01.2022 р. (особистий архів Костянтина Зерова) / Клуб інтелектуальної власності. URL: <https://www.facebook.com/groups/ipclubknu>.
17. Лист Мінекономіки України стосовно запиту на отримання публічної інформації від 2311-06/44671-09 від 08.09.2021 (особистий архів Костянтина Зерова) / Клуб інтелектуальної власності. URL: <https://www.facebook.com/groups/ipclubknu>.
18. Patentanwaltsordnung vom 7. September 1966 (BGBl. I S. 557), die zuletzt durch Artikel 30 des Gesetzes vom 5. Oktober 2021 (BGBl. I S. 4607) geändert worden ist. URL: <http://www.gesetze-im-internet.de/patanwo/index.html>.

ПОГЛЯД НАУКОВЦЯ

19. Bundesgesetz vom 7. Juni 1967, mit dem der Patentanwaltsberuf geregelt wird (Patentanwaltsgesetz) StF: BGBl. Nr. 214/1967 (NR: GP XI RV 451 AB 491 S. 57. BR: S. 255.). URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002093>.
 20. Accreditation of patent attorneys. URL: <https://economie.fgov.be/en/themes/intellectual-property/institutions-and-actors/commission-accreditation/accreditation-patent-attorneys>
 21. Patendivoliniiku seadus (lühend - PatVS). URL: <https://www.riigiteataja.ee/akt/128122011014?leiaKehtiv>.
 22. Lag (2010:1052) om auktorisation av patentombud. URL: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20101052-om-auktorisation-av-patentombud_sfs-2010-1052.
1. Ohneviuk H. Z. Predstavnyk u spravakh intelektualnoi vlasnosti (patentnyi povirenyi) yak subiekt tsyvilno-pravovykh vidnosyn: avtoref. dys.. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.03, Kyiv, 2010. 19 s.
 2. Chomakhashvili O. Pravovyi status patentnoho povirenoho. Visnyk NTUU «KPI». Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo. Vypusk ¾ (35/36). 2017. S. 138–141.
 3. Varakuta L. V. Patentnyi povirenyi — predstavnyk u spravakh intelektualnoi vlasnosti. SCIENTIFIC COLLECTION «INTERCONF». 2020. № 2 (35) S. 317–319 ta in.
 4. Ohneviuk H. Pravovi formy diialnosti predstavnykiv u spravakh intelektualnoi vlasnosti. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2008. № 6. S. 53–59.
 5. Sopova K. Vysnovky ekspertiv, patentnykh povirenykh ta inshykh fakhivtsiv u spravakh shchodo prav na torhovelni marky. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2019. № 1. S. 50–58.
 6. Polozhennia pro predstavnykiv u spravakh intelektualnoi vlasnosti (patentnykh povirenykh), zatverdzhene postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10 serpnia 1994 roku № 545. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-94-%D0%BF#Text>.
 7. Polozhennia pro komisiiu Derzhavnogo departamentu intelektualnoi vlasnosti po atestatsii predstavnykiv u spravakh intelektualnoi vlasnosti (patentnykh povirenykh), zatverdzhene nakazom Derzhavnogo patentnoho vidomstva Ukrainy vid 30 serpnia 1994 roku № 95. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0222-94#Text> (nakaz utratyv chynnist).
 8. Statut Vseukrainskoi asotsiatsii predstavnykiv u spravakh intelektualnoi vlasnosti (patentnykh povirenykh). Intelektualna vlasnist v Ukraini. URL: https://intelvlas.com.ua/wp-content/uploads/statut_vapp.pdf.
 9. Shchodo pytan atestatsii predstavnykiv u spravakh intelektualnoi vlasnosti (patentnykh povirenykh) : nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 25.07.2006 roku № 556. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1021-06#Text> (vtratyv chynnist).
 10. Polozhennia pro Atestatsiinu komisiiu Derzhdepartamentu : zatverdzheno nakazom Derzhdepartamentu vid 08.09.2006 r. № 101. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0101585-06#Text>.
 11. Poriadok skladannia kvalifikatsiinykh ekzameniv kandydatamy u predstavnyky u spravakh intelektualnoi vlasnosti (patentni povireni) : zatverdzheno Rishenniam atestatsiinoi komisii Derzhavnogo departamentu intelektualnoi vlasnosti vid 08.09.2006 r., protokol № 1. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001585-06#Text>.
 12. Derzhavna sluzhba intelektualnoi vlasnosti Ukrainy. Vikipediia. URL: [wikipedia.org/wiki/Derzhavna_sluzhba_intelektualnoi_vlasnosti_Ukrainy#cite_note-5](https://uk.wikipedia.org/wiki/Derzhavna_sluzhba_intelektualnoi_vlasnosti_Ukrainy#cite_note-5).
 13. Pro zatverdzhennia polozhen z pytan atestatsii predstavnykiv u spravakh intelektualnoi vlasnosti (patentnykh povirenykh) ta vedennia derzhavnogo reiestru pred-

- stavnykh u spravakh intelektualnoi vlasnosti (patentnykh povirenykh) : nakaz Minekonomiky Ukrainy vid 19.07.2019 r. № 1241. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-19#Text>.*
14. *Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo stvorennia natsionalnoho orhanu intelektualnoi vlasnosti : Zakon Ukrainy vid 16 chervnia 2020 roku № 703-IX. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703-20#Text>.*
 15. *Natsionalna asotsiatsiia patentnykh povirenykh Ukrainy. Natsionalna asotsiatsiia patentnykh povirenykh. URL: <https://www.napa.org.ua/>.*
 16. *Lyst Minekonomiky Ukrainy shchodo rozghliadu zapytu na otrymannia publichnoi informatsii № 2311-06/3860-09 vid 26.01.2022 r. (osobystyi arkhiv Kostiantyna Zerova) / Klub intelektualnoi vlasnosti. URL: <https://www.facebook.com/groups/ipclubknu>.*
 17. *Lyst Minekonomiky Ukrainy stosovno zapytu na otrymannia publichnoi informatsii vid 2311-06/44671-09 vid 08.09.2021 (osobystyi arkhiv Kostiantyna Zerova) / Klub intelektualnoi vlasnosti. URL: <https://www.facebook.com/groups/ipclubknu>.*
 18. *Patentanwaltsordnung vom 7. September 1966 (BGBl. I S. 557), die zuletzt durch Artikel 30 des Gesetzes vom 5. Oktober 2021 (BGBl. I S. 4607) geändert worden ist. URL: <http://www.gesetze-im-internet.de/patanwo/index.html>.*
 19. *Bundesgesetz vom 7. Juni 1967, mit dem der Patentanwaltsberuf geregelt wird (Patentanwaltsgesetz) StF: BGBl. Nr. 214/1967 (NR: GP XI RV 451 AB 491 S. 57. BR: S. 255.). URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002093>.*
 20. *Accreditation of patent attorneys. URL: <https://economie.fgov.be/en/themes/intellectual-property/institutions-and-actors/commission-accreditation/accreditation-patent-attorneys>*
 21. *Patendivoliniku seadus (lühend - PatVS). URL: <https://www.riigiteataja.ee/akt/128122011014?leiaKehtiv>.*
 22. *Lag (2010:1052) om auktorisation av patentombud. URL: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20101052-om-auktoisation-av-patentombud_sfs-2010-1052.*

Надійшла до редакції 29.11.2022 року

Kulinich O., Pototsky M. The legal and organizational principles of attestation of candidates to patent attorneys. The article is devoted to the study of the organizational and legal principles of attestation of candidates to patent attorneys in Ukraine. The article analyses formation and development of the institute of patent attorneys in the context of obtaining the legal status of a patent attorney and adduces periodization of the stages of development of the attestation procedure from 1994 to 2022. The possibility is substantiated of conditional distinguishing of four stages.

The first stage of formation of legal bases of the institute of patent attorneys in Ukraine (1994–1996) is connected with creation of legal bases of functioning of the institute, definition of standard and requirements for obtaining the legal status of a patent attorney, introduction of procedure of attestation of candidates to patent attorneys, formation of community of patent attorneys.

The second stage of the development of the institute of patent attorneys conditionally lasted from 1996 to 2016 and is conditionally characterized as a period of strong development of the patent attorneys community, in particular by regular attestation, the creation of the first professional association of patent attorneys and their active assistance in the development of intellectual property protection.

ПОГЛЯД НАУКОВЦЯ

The third stage, which has been ongoing from 2017 to the present, is actually characterized by the suspension of attestation and the block of the possibility of obtaining the legal status of a patent attorney.

It has been established that the result of the reform of the system of legal protection of intellectual property, in particular the liquidation of the State Intellectual Property Service and the subordination of the relevant sphere of intellectual property to the competence of the Ministry of Economy, was the suspension of the attestation procedure. The exclusion from participation in the attestation procedure of the educational institution, based on which attestation and transfer of the relevant functions to the subordinate enterprise took place, partially complicated the continuation of the attestation procedure. The expulsion from participation of the educational institution in the attestation procedure, because of which the attestation took place and transfer of the relevant functions to the subordinate enterprise, partially complicated the continuation of the attestation procedure.

The attention has been drawn to the absence of the corresponding order of the Ministry of Economy on the approval of composition of the Attestation and the Appeal Commission. The authors have described the prospects for the development of the attestation procedure at the fourth stage, which can tentatively begin in 2022.

Keywords: intellectual property, attestation, representation, legal status, patent attorneys